

08-03-2011

Sagsnr.
2011-33516

Dokumentnr.
2011-172786

Sagsbehandler
Ulla Lyndby

Socialudvalgets handleplan for integration, revideret 2011

Borgerrepræsentationen vedtog d. 16. december 2010 en ny integrationspolitik for 2011-2014. I forlængelse heraf har Beskæftigelses- og Integrationsudvalget bedt Socialudvalget revidere sin handleplan for integration.

Socialudvalget har på den baggrund:

- præciseret sammenhængen mellem integrationspolitikken og de udfordringer, resultatmål og indikatorer, som Socialudvalgets handleplan indeholder
- fastsat succeskriterier for resultatmålene, således at Socialudvalget kan følge op på udviklingen
- konkretiseret, hvilke af SOFs indsatser, som allerede kan være med til at støtte op omkring de initiativer eller ”veje til målet”, som Integrationspolitikken foreslår under hvert af politikkens mål.
- revideret handleplanen på baggrund af resultaterne af forhandlingerne om budget 2011
- revideret den økonomiske oversigt

Socialudvalget skal indledningsvis påpege, at der så vidt muligt bør tages højde for forskellene i social baggrund, når der fastsættes mål på integrationsområdet.

I Socialudvalgets handleplan forstås ”borgere med etnisk minoritetsbaggrund” og ”borgere med anden etnisk baggrund end dansk” som en samlebetegnelse for alle grupper af etniske minoriteter herunder flygtninge, indvandrere og efterkommere. Det vil fremgå af de enkelte beskrivelser af udfordringer samt de enkelte mål og indikatorer, når der er tale om en specifik gruppe borgere med etnisk minoritetsbaggrund, for eksempel kun efterkommere eller flygtninge og indvandrere fra 3. verdenslande.

Undersøgelser af mødet mellem borgere med etnisk minoritetsbaggrund og medarbejdere i Københavns Kommune viser, at der hyppigere opstår misforståelser og fejlfortolkninger i interkulturelle møder, hvilket kan medføre fejl i vurderingsgrundlaget i sagsbehandlingen. Socialforvaltning skal, som resten af kommunen, leve op til Forvaltningslovens påbud om, at man har pligt til at kunne forstå en borgers henvendelse og til at sørge for, at borgeren kan forstå

MR Voksne

Bernstorffsgade 17,4.Sal
1592 København V

Telefon
3317 2908

E-mail
BG68@sof.kk.dk

EAN nummer
5798009683052

de tilbud, der stilles til rådighed. Ud over at have fokus på de resultatmål som fremgår nedenfor, arbejder Socialforvaltningen derfor også på at styrke den løbende og målrettede kompetenceudvikling af frontpersonale i interkulturel kommunikation og ligebehandling.

Socialudvalgets handleplan – og sammenhængen med Integrationspolitikken 2011-2014

Socialudvalgets handleplan støtter op omfølgende mål i Integrationspolitikken 2011-2014:

- Mål 1: Flere unge styrket ud af folkeskolen
- Mål 4: Flere skal have gavn af kommunens tilbud
- Mål 5: Et mere trygt København for alle grupper
- Mål 7: Færre skal føle sig ekskluderet p.g.a. fattigdom

Mål 1: Flere unge styrket ud af folkeskolen

Socialudvalgets handleplan indeholder et resultatmål, som støtter op omkring dette:

Udsatte børn og unge – beskrivelse af udfordringerne

I Socialforvaltningens arbejder vi for at give byens udsatte børn og unge de bedste muligheder for at få samme grad af succes i voksenlivet som deres jævnaldrende. Dette gælder uanset hvilken herkomst, disse børn og unge måtte have. En uddannelse er vigtig for ens fremtidsmuligheder og er med til at bryde den negative sociale arv, og er derfor en afgørende faktor i at sikre, at alle børn og unge får gode livsmuligheder og succes i voksenlivet. Men i Socialforvaltningen har vi en udfordring i forhold til at styrke skolegangen hos de børn og unge, der modtager en social foranstaltning. En baselineanalyse af de børn og unge, der har modtaget sociale foranstaltninger mellem 2002 og 2007 i Københavns Kommune, viser, at 77,5 % har afsluttet folkeskolens 9. klasse. Det samme tal for unge i København, der ikke har modtaget en social foranstaltning, er 87,1 %. Socialforvaltningen har således en opgave med at sikre, at børn og unge, der modtager en foranstaltning, kommer på niveau med byens øvrige børn og unge med hensyn til gennemførelse af 9. klasse.

Og en særlig udfordring har vi i forhold til at styrke skolegangen hos efterkommere af flygtninge og indvandrere, der modtager en foranstaltning. Data fra ovennævnte baselineanalyse viser nemlig, at denne gruppe ikke gennemfører 9 års skolegang i samme grad som

etnisk danske børn og unge, der modtager en foranstaltning. Socialforvaltningen har derfor en målsætning om at få efterkommere af flygtninge og indvandrere, der modtager en foranstaltning, på niveau med etnisk danske børn og unge, der modtager en foranstaltning, når det kommer til gennemførelse af 9. klasse.

- **Resultatmål vedr. udsatte børn og unge**
Indvandrere eller efterkommere, som modtager en foranstaltning, skal gennemføre 9. klasse i lige så høj grad som etnisk danske unge, der modtager en foranstaltning.
- **Indikator for resultatmål**
Andelen af 17-årige indvandrere eller efterkommere som modtager en foranstaltning, og som gennemfører 9. klasse i forhold til andelen af etnisk danske 17-årige, der modtager en foranstaltning, og som gennemfører 9. klasse.
- **Succeskriteriet for resultatmål**
Andelen af 17-årige indvandrere eller efterkommere, som modtager en foranstaltning, og som gennemfører 9. klasse, er lige så stor som andelen af etnisk danske 17-årige, der modtager en foranstaltning, og som gennemfører 9. klasse.
- **Aktiviteter, der understøtter resultatmålet**
At styrke udsatte børn og unges skolegang og give dem en kvalificerende eksamen, der danner grundlaget for et stabilt og succesfyldt voksenliv, er et af Socialforvaltningens hovedfokus-punkter. Dels er målsætningen en del af Socialudvalgets pejlemærker for, om udviklingen på området går i den rigtige retning, og dels er det en del af Socialforvaltningens strategi for udviklingen af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier. For at indfri denne målsætning arbejder Socialforvaltningen også tæt sammen med Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Hurtig reaktion ved skolefravær

En forudsætning for at man har en god skolegang og man gennemfører 9. klasse er, at man er til stede i skolen. Derfor arbejder Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen sammen om et initiativ om hurtig reaktion ved skolefravær. Målet er så tidligt som muligt at få fat i de børn og unge, der har ulovligt eller bekymrende fravær og prøve at afhjælpe de problemer, der kan ligge til grund for fraværet. Forvaltningerne er derfor i gang med at implementere en praksis, hvor der lokalt systematisk følges op på alle børn, der har bekymrende fravær, eller som ikke har noget skoletilbud, og hvor den lokale børnefamilieenhed inddrages tidligere i sagen.

Socialrådgivere på skolerne

Videre iværksatte Socialforvaltningen i 2008 en ordning med socialrådgivere på skolen, og har i budget 2011 fået bevilget midler til en forlængelse og en udvidelse af ordningen. Således er der nu skolesocialrådgivere på samtlige af Københavns folkeskoler. Formålet er, at skolesocialrådgivere skal indgå i et tæt samarbejde med skolen, familien og Socialforvaltningen omkring de elever, der har behov for en ekstra indsats. På den måde kan skolesocialrådgiverne være med til at afhjælpe nogle sociale problemstillinger, der måske ellers ville have som konsekvens, at eleven ikke havde fokus på sin skolegang eller som gjorde, at eleven ikke kunne blive gående på sin egen skole.

Andre indsatser, som støtter op om politikens mål 1

I Integrationspolitikken nævnes en række indsatser eller ”veje til” opnåelse af politikens mål 1. Socialforvaltningen har flere indsatser, som støtter op om disse:

- *Socialrådgivere på skoler*: Socialforvaltningen har som nævnt socialrådgivere placeret på skoler
- *Fattige børn og unge fastholdes i folkeskolen og ungdomsuddannelserne*: Socialudvalget resultatmål 1 kan også støtter op omkring dette. Socialforvaltningens indsatser retter sig dog mod udsatte børn og unge, som for nogle vedkommende også kan komme fra fattige familier.

Mål 4: Flere skal have gavn af kommunens tilbud (daginstitutioner, fritidshjem/KKFO og klubber).

Socialudvalgets handleplan indeholder ikke mål, som direkte støtte op omkring repræsentationen af borgere med anden etnisk baggrund end dansk i de nævnte institutioner. Handleplanen fokuserer dog i fire af sine mål på, hvordan flere borgere med anden etnisk baggrund end dansk kan få gavn af de at kommunens tilbud, som hører under Socialforvaltningen:

Socialpsykiatri – beskrivelse af udfordringerne

Undersøgelser fra Region Hovedstadens Psykiatri viser, at der i behandlingspsykiatrien er en overrepræsentation af borgere med anden etnisk baggrund end dansk. Ifølge en spørgeskemaundersøgelse, som Videnscenter for Socialpsykiatri udførte i 2009, er dette ikke tilfældet i socialpsykiatrien (den kommunale psykiatri)¹. Denne forskel giver anledning til en

¹ Undersøgelsen viser, at der er en relativt højere grad af kontakt med flygtninge og efterkommere af flygtninge end med indvandrere og efterkommere af indvandrere.

bekymring for, om der bliver udskrevet borgere fra behandlingspsykiatrien, som socialpsykiatrien ikke er opmærksomme på og ikke får målrettet en indsats overfor – og som derfor ikke får gavn af forvaltningens tilbud.

- **Resultatmål vedr. socialpsykiatri**

At sikre, at Socialforvaltningen etablerer kontakt til udskrevne patienter med anden etnisk baggrund end dansk, som ikke selv opsøger Socialforvaltningens tilbud, men som har et betydeligt behov for yderligere indsats.

Forbehold: En undersøgelse foretaget af Socialforvaltningen viser, at 881 borgere med etnisk minoritetsbaggrund i behandlingspsykiatrien også havde en aktiv sag i Socialforvaltningen. Dette svarer til 42,3 % af alle borgere med etnisk minoritetsbaggrund, som er i behandlingspsykiatrien. Det skal dog bemærkes at 29.2 % af de adspurgte i undersøgelsen ikke oplyste etnisk baggrund, hvorfor tallene er behæftet med en vis usikkerhed.

Indsatsen forudsætter bevilling i forbindelse med budgetforhandlingerne for 2012.

- **Indikatorer for resultatmål**

Øget andel af borgere med etnisk minoritetsbaggrund i socialpsykiatrien.

- **Succeskriterium for resultatmål**

Socialforvaltningen etablerer i 2012 kontakt til 30 borgere med sindslidelse og anden etnisk baggrund end dansk med behov for indsats i Socialforvaltningen.

- **Aktiviteter, der understøtter resultatmål**

SKPere målrettet sindslidelse og anden etnisk baggrund end dansk

Baseret på information fra videnscentre på psykiatriområdet vurderes det, at gruppen med behov, som Socialforvaltningen ikke er i kontakt med, er på mellem 30-50 personer. For at skabe kontakt med denne gruppe anbefales det at ansætte fire SKP'ere i Socialcenter København, som skal have et særligt fokus på at opsøge målgruppen af borgere med sindslidelse og anden etnisk baggrund end dansk.

SKP'erne skal gøre en opsøgende indsats overfor målgruppen samt afprøve nye metoder i forhold til at etablere kontakt. Når kontakten er etableret, skal SKP'erne hjælpe borgeren med at komme i kontakt med netværk i form af for eksempel familie

og venner. Desuden skal SKP'erne bidrage med råd og vejledning om bl.a. hjemmepleje samt facilitere samvær med andre borgere – for eksempel via kommunens aktivitets- og samværstilbud.

SKP'eren skal undersøge, hvorfor borgerne ikke har kunnet drage nytte af de eksisterende tilbud, og skal samtidig afklare borgerens aktuelle behov for hjælp og støtte, så den efterfølgende indsats kan blive så målrettet som muligt.

Det forventes, at SKP'ernes kontakt med borgerne vil medføre, at borgerne får brug for yderligere indsats. Hvorvidt forvaltningen kan imødekomme målgruppens behov for hjælp og støtte indenfor det etablerede system, vil blive undersøgt undervejs i projektet.

Da det opsøgende team skal målrette aktiviteterne mod etniske minoriteter, foreslås det samtidig, at der etableres et systematisk uddannelses- og kompetenceudviklingsforløb, der skal klæde medarbejderne på til specifikt at få kontakt med borgere med sindslidelse og anden etnisk baggrund. Det skal ligeledes afsættes midler til introduktion af nye medarbejdere samt et årligt opfølgingsforløb herefter.

Styrkelse af samværs- og aktivitetstilbuddet Muhabet

Muhabet er et samværs- og aktivitetstilbud, der er målrettet borgere med sindslidelse og anden etnisk baggrund end dansk. Muhabet er det samværs- og aktivitetstilbud i København, der i dag modtager flest borgere med sindslidelse og anden etnisk baggrund, og Muhabet har i øvrigt stor succes med at komme i kontakt med målgruppen. Der ønskes en yderligere styrkelse af kontakten mellem Muhabet og målgruppen af borgere med sindslidelse og anden etnisk baggrund.

Misbrug (repræsentation i behandlingssystemet) – beskrivelse af udfordringerne

Blandt misbrugere i behandling har hovedparten en etnisk dansk baggrund. Dette gælder for ca. 99 % af alkoholmisbrugere i behandling og blandt 88 % af stofmisbrugere i behandling.

Ca. 12 % af brugere i stofmisbrugsbehandling har en anden etnisk baggrund end dansk, og her kommer hovedparten fra ikke vestlige lande. Lidt flere, ca. 14 % blandt nye i behandling har en anden etnisk baggrund end dansk.

I forhold til at andelen af borgere med en ikke vestlig baggrund udgør 14 % af befolkningen i København, er der en næsten ligelig ”repræsentation” i stofmisbrugsbehandlingen, for så vidt det vurderes,

at stofmisbrug er lige så udbredt blandt den etnisk danske del af borgerne, som blandt borgere med en ikke vestlig baggrund.

Socialforvaltningen må alligevel konstatere, at det kan være en udfordring at bringe nogle borgere med etnisk minoritetsbaggrund ind i behandlingssystemet, så de får gavn af forvaltningens tilbud. Uanset at antallet af borgere med etnisk minoritetsbaggrund i misbrugsbehandling modsvarer andelen i befolkningen, viser erfaringerne, at der reelt er en gruppe af misbrugere blandt borgere med etnisk minoritetsbaggrund, som Socialforvaltningen har vanskeligt ved at komme i kontakt med. For eksempel viser erfaringer fra et projekt i forhold til somaliere og projektet i forhold til indsatte i fængslerne (Projekt over muren), at der er behov for at udvikle alternative kontaktskabende indsatser i forhold til disse grupper. Det er nødvendigt med en tidlig intervention i forhold til misbrug, før det udvikler sig til at yderligere marginalisering.

Hvad angår alkoholmisbrug, skønnes det, at alkoholmisbrug er marginalt til stede blandt borgeren med ikke vestlig baggrund, og at det er årsagen til, at de stort set ikke findes blandt de behandlingssøgende borgere.

Blandt brugere i behandling vurderes det, at rådgivningscentret er imødekommende, og at stofmisbrugsbehandlingen er let tilgængelig. De barrierer, som nævnes, er der, hvor psykiske problemer og misbrug optræder sammen, og der, hvor ”angsten for kommunen” er fremtrædende.

Undersøgelser viser, at blandt stofmisbrugere med etnisk minoritetsbaggrund, der søger behandling, profiterer størstedelen af behandlingen. Undersøgelser viser, at de ikke føler sig ”diskriminerede” i behandlingssystemet. Det, at de har fælles problemer med de andre brugere, gør, at fokus på misbruget stiller dem lige med de andre brugere.

Der, hvor de har nogle særlige vanskeligheder, er, at de har sværere ved at afskære sig fra en belastet familie end etnisk danske misbrugere. Dertil kommer, at hensynet til familien gør, at de hyppigt afbryder en evt. døgnbehandling i utide, eller at hensynet til familien afholder dem fra at søge døgnbehandling. Derudover synes det som om, at flere er dobbeltbelastede i form af misbrug og psykisk sygdom.

Ind imellem er der sproglige barrierer og manglende kompetence blandt behandlerne til at håndtere psykiske traumer og psykisk sygdom. Det vurderes imidlertid, at det ikke er hensigtsmæssigt at lave særlige (specialiserede) behandlingstilbud til brugere med en ikke vestlig baggrund, da det vil bidrage til at understøtte en særstatus, der segregerer snarere end integrerer.

- **Resultatmål vedr. misbrug (repræsentation)**
Lige adgang til behandling (at afhjælpe barrierer mod at udnytte behandlingssystemet effektivt for stofmisbrugere med en ikke vestlig baggrund).

Forbehold: Afhænger af midler i budget 2012.

- **Indikator for resultatmålet**
Flere borgere med ikke vestlig baggrund kommer i behandling for misbrug.
- **Succeskriterium for resultatmålet**
I 2010 var 84 borgere med ikke vestlig baggrund i behandling. I 2014 skal 126 borgere med ikke vestlig baggrund være i behandling.
- **Aktiviteter, der understøtter resultatmålet**
Fremskudt indsats i forhold til unge
Socialforvaltningen arbejder på en særlig fremskudt behandlingsindsats overfor unge med anden etnisk baggrund end dansk. Det er hensigten, at opsøge de unge i de miljøer, de er.

Hjemløshed - beskrivelse af udfordringerne

Med formuleringen af en hjemløsestrategi og implementeringen af en række nye indsatser på hjemløseområdet til i alt 250 mio. kr. over 4 år i perioden 2009-2012 er der sat øget fokus på, at flere hjemløse får gavn af kommunens tilbud og kommer ud af hjemløshed.

Eftersom borgere med etnisk minoritetsbaggrund er markant overrepræsenteret i hjemløsemålgruppen i Københavns Kommune, er det forventningen, at hjemløse etniske minoriteter vil få stor gavn af hjemløsestrategien indsatser.

Ifølge SFI's hjemløsetælling fra uge 6 i 2009 udgør hjemløse med etnisk minoritetsbaggrund 33 pct. af samtlige hjemløse i Københavns Kommune svarende til ca. 500 personer². Indvandrere og flygtninge udgør 23 % af samtlige hjemløse, mens efterkommere af indvandrere og flygtninge udgør 10 %.

Særlig overrepræsentation findes blandt de unge hjemløse mellem 18-24 år, hvor andelen med flygtninge-/indvandrerbaggrund er 41 % og

² I dette tal indgår udelukkende hjemløse med lovligt ophold i Danmark. Herudover vurderes der at være et større mørketal af illegale udenlandske hjemløse uden opholdstilladelse, som opholder sig hos venner/bekendte, på gaden eller på private hjemløsetilbud med adresse i Københavns Kommune.

blandt brugere af herberger og natcaféer, hvor 44 % har flygtninge- eller indvandrerbaggrund.

SFI-tællingen viser endvidere, at der blandt hjemløse indvandrere og efterkommere i Københavns Kommune er en væsentlig lavere andel, der har misbrugsproblemer, end blandt hjemløse med etnisk dansk baggrund, ligesom der blandt efterkommere af indvandrerne er en noget lavere andel, der har en psykisk sygdom.

Det kan tyde på, at hjemløse med etnisk minoritetsbaggrund i højere grad rammes af hjemløshed af andre årsager end psykisk sygdom og misbrug, end det er tilfældet blandt hjemløse med etnisk dansk baggrund.

En landsdækkende SFI-undersøgelse om hjemløse med etnisk minoritetsbaggrund fra 2007 (hvori Københavns Kommunes hjemløse indgik med 36 pct. af alle hjemløse) underbygger denne tese, idet misbrugsproblemer i langt mindre omfang var angivet som årsag til hjemløshed blandt hjemløse med flygtninge – eller indvandrerbaggrund end blandt hjemløse med etnisk dansk baggrund. Samtidig var der for hjemløse med indvandrer – eller flygtningebaggrund i væsentlig højere grad end blandt hjemløse med etnisk dansk baggrund angivet, at skilsmisse og/eller boligmangel (manglende mulighed for at bo hos venner/familie og mangel på boligtilbud i kommunen) var årsagen til hjemløshed.

Hertil kommer, at andelen af hjemløse med etnisk minoritetsbaggrund, der er skrevet op til en almen bolig via den kommunale boliganvisning vurderes som større end blandt hjemløse med etnisk dansk baggrund, hvilket også understøtter, at vanskeligheden ved at finde en bolig kan spille en større rolle for denne gruppe end blandt gruppen af hjemløse med etnisk dansk baggrund.

I forhold til misbrugsproblematikken blandt hjemløse, viser tal fra Københavns Kommunes eget Brobyggerprojekt³ i modsætning til SFI-tællingerne, at der er en forholdsvis stor gruppe af hjemløse stofmisbrugere med etnisk minoritetsbaggrund på Vesterbro. Det er derfor ikke sikkert, at konklusionerne fra SFI's tællinger om mindre misbrug blandt hjemløse med etnisk minoritetsbaggrund gælder for alle bydele i København - herunder særligt for Vesterbro.

En anden problemstilling, som den landsdækkende SFI-undersøgelse fra 2007 viste, var, at en lavere andel blandt hjemløse med etnisk minoritetsbaggrund modtager førtidspension end blandt hjemløse med etnisk dansk baggrund. Herudover var der også en større andel, der slet ikke modtog nogen form for indkomst end blandt etnisk danske hjemløse.

³ Brobyggerprojektet er en opsøgende gadeplansindsats på den åbne stofscene på Vesterbro overfor primært hjemløse med etnisk minoritetsbaggrund.

På baggrund af ovenstående udfordringer, er det som led i Socialudvalgets handleplan for integration besluttet, at der fremadrettet skal foretages en mere systematisk dataindsamling på, hvorvidt hjemløse med etnisk minoritetsbaggrund profiterer af indsatserne på hjemløseområdet i lige så stort omfang som hjemløse med etnisk dansk baggrund.

Konkret er formuleret nedenstående to resultatmål med tilhørende indikatorer, der gør det muligt løbende at monitorere om forskelle mellem etnisk danske hjemløse og hjemløse med etnisk minoritetsbaggrund bliver forøget eller formindsket over tid på kritiske parametre omkring opholdstid på herberger og opnåelse af egen bolig.

- **Resultatmål vedr. hjemløshed**

At hjemløse med etnisk minoritetsbaggrund opnår og fastholder egen bolig i lige så stort omfang som hjemløse med etnisk dansk baggrund.

At andelen af hjemløse med etnisk minoritetsbaggrund, der har ophold på § 110-botilbud på over 120 dage reduceres i lige så stort omfang for hjemløse med etnisk minoritetsbaggrund som for hjemløse med etnisk dansk baggrund.

- **Indikatorer for resultatmålene**

Andel af hjemløse borgere opdelt på etnisk baggrund, der i det foregående år har haft ophold på et herberg eller har været registreret under ukendt adresse i folkeregistret (uden bolig) og som 1 år efter har opnået en mere stabil boligsituation (egen bolig eller permanent botilbud).

Andel af hjemløse borgere opdelt på etnisk baggrund, der har kontinuerligt ophold på § 110-boformer i mere end 120 dage.

- **Succeskriterium**

Forskellen mellem andelen af hjemløse borgere med etnisk minoritetsbaggrund og andelen af hjemløse med etnisk dansk baggrund, der har opnået en mere stabil boligsituation 1 år senere, bør ikke overstige 5 procentpoint.

Forskellen mellem andelen af hjemløse borgere med etnisk minoritetsbaggrund og andelen af hjemløse med etnisk dansk baggrund, der har ophold på § 110-tilbud på over 120 dage, bør ikke overstige 5 procentpoint.

- **Aktiviteter, der understøtter resultatmålene om hjemløshed**

Hjemløsestrategien

De planlagte aktiviteter består i, at der via hjemløsestrategien sættes flere penge af til en øget opsøgende gadeplansindsats, et øget fokus på koordinering og samarbejde på tværs af aktørerne på området, samt etablering af flere og mere differentierede tilbudstyper og boliger til hjemløsemålgruppen. Det er forventningen, at hjemløse med etnisk minoritetsbaggrund i lige så høj grad vil profitere af disse indsatser som hjemløse med etnisk majoritetsbaggrund. Hvorvidt dette er tilfældet, monitoreres løbende på indikatorerne for de foreslåede resultatmål.

Brobyggerne

Den opsøgende indsats - Brobyggerne, som har eksisteret siden 2006 - har været opsøgende på den åbne stofscene på Vesterbro overfor aktive misbrugere. Fra 2010 og til og med 2013 vil de fortsat koordinere mellem misbrugere på gaden og hjælpesystemet bredt, forsørgelsesmæssigt, sundhedsmæssigt og misbrugsbehandlingsmæssigt.

Andre indsatser, som støtter op om politikens mål 4

I Integrationspolitikken nævnes en række indsatser eller ”veje til” opnåelse af politikens mål 4. Socialforvaltningen har flere indsatser, som støtter op om disse:

- *Styrke indsats for fattige og udsatte familier, f.eks. Familiecoach:* Socialforvaltningens indsatser retter sig dog mod udsatte børn og unge, som for nogle vedkommende også kan være fattige. Socialforvaltningen har ikke Familiecoaches, men den familieorienterede indsats er et højt prioriteret indsatsområde, som for eksempel er en del af forvaltningens strategi for udviklingen af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier. Fokus i disse indsatser er at skabe et tæt samarbejde med familien omkring børn med begyndende sociale vanskeligheder om at tage ansvar for opdragelsen af barnet og for at skabe positive forandringer i eget liv.

Med udgangspunkt i de gode erfaringer med projekt ”Familien i Centrum”, der var en central familiebehandlingsenhed, som arbejdede systemisk og løsningsfokuseret med familier, er der nu oprettet Familiehuse i alle byens otte børnefamilieenheder. Her tilbydes familiebehandling med udgangspunkt i metoderne udviklet i ”Familien i Centrum”. Supplerende familiebehandlingen efter ”Familien i Centrum” metoderne har Socialforvaltningen også indført flere evidensbaserede familiebehandlingsprogrammer såsom ”De Utrolige År” og ”Parents Management Training – Oregon”. Begge programmer går ind og arbejder med forældre for at forebygge og behandle adfærdsvanskeligheder hos børnene. Udover

familiebehandling tilbyder Socialforvaltningen flere såkaldte forebyggende foranstaltninger, der går ind og støtter op om og hjælper familier. Her kan nævnes bl.a. hjemme-hos'er og støtte-kontaktperson for familien.

Socialforvaltningen har også et åbent, anonymt og gratis tilbud til børnefamilier, hvor de kan søge råd og vejledning omkring personlige, familiemæssige eller sociale problemer. Dette tilbud hedder Familierådgivningen, som findes i alle bydele i København.

- *Nærmere afdække, hvor fattigdom er en barriere for at kunne deltage aktivt i byens liv, og hvilke muligheder vi har for at imødegå det:* Socialforvaltningen har ikke umiddelbart nogle initiativer af denne karakter.
- *Bedre sammenhæng mellem kommunens indsatser og mellem job, uddannelse, og sundheds- og sociale indsatser:* Med den fælles strategi vil BIF, SUF og SOF fremme sundheden og beskæftigelsen for ledige københavnere med et særligt fokus på de mest udsatte ledige samt fremme arbejdsmarkedsfastholdelsen af borgere med sygdom. Strategien består af i alt 15 initiativer. Kun et enkelt af initiativerne, forsøgsprojektet vedrørende ”Tidlig sundhedsafklaring af etniske kvinder i udvalgte boligområder” henvender sig specifikt til borgere med etnisk minoritetsbaggrund. Flere af de øvrige initiativer vil imidlertid også i høj grad henvende sig til denne målgruppe, idet der er en stor del af borgere med etnisk minoritetsbaggrund blandt udsatte og syge ledige. Forvaltningerne har modtaget puljemidler fra Sundhedsstyrelsen, til at finansiere en del af initiativerne. Derudover afventes svar på en puljeansøgning til Arbejdsmarkedsstyrelsen.

Mål 5: Et mere trygt København for alle grupper

Socialudvalgets handleplan indeholder et resultatmål, som støtter op omkring dette:

Misbrug (den åbne stofscene og generne i forbindelse hermed) – en beskrivelse af udfordringerne

Der er dokumenteret en overrepræsentation af kaotiske misbrugere med ikke vestlig baggrund på den åbne stofscene i København. Disse borgere har en svingende eller ingen kontakt med behandlingssystemet. For en mindre dels vedkommende fordi de ikke har lovligt ophold.

Aktuelt drejer sig om ca. 250 personer med et blandingsmisbrug med kokain og heroin, der frekventerer Vesterbro, og som sandsynligvis finansierer deres misbrug gennem kriminalitet (stofhandel,

berigelseskriminalitet mv.). Størsteparten heraf er flygtninge og indvandrere. Blandt disse er en del med krigstraumer og psykisk sygdom, men der er også en del med et eksperimenterende misbrug, som man (de opsøgende medarbejdere i projektet Brobyggerne) vurderer, har en nær forbindelse med bandekriminalitet i København.

Blandt misbrugere, der færdes på den åbne stofscene, er hovedparten over 25 år, men rummer uanset dette en del efterkommere af flygtninge og indvandrere. Det vurderes, at der, især blandt brugere der frekventerer den åbne stofscene, er en del, der skal motiveres for at gå i behandling, og hvor der kræves en fortsat og stabil intervention, herunder en indsats i forhold til at sikre en forsørgelse (opretholdelse af kontanthjælp, sikring af beskæftigelse eller ansøgning om førtidspension samt afdækning af psykiske problemer).

- **Resultatmål vedr. misbrug (den åbne stofscene)**
Mindske den åbne stofscene (at nedbringe antallet af kaotiske stofmisbrugere på den åbne stofscene, hvor der er en majoritet med ikke vestlig baggrund uden forsørgelse og fast bolig).
- **Indikator for resultatmål**
Tryghedsindeks for Distrikt 27: Vesterbro omkring Hovedbanegården
- **Succeskriterium for resultatmålet om den åbne stofscene**
I 2010 var tryghedsindekset 41,7. I 2014 skal det være 30,0
- **Aktiviteter, der understøtter resultatmålet**
Der er en række institutioner, væresteder og opsøgende indsatser, der med sociale og skadesreducerende indsatser søger at minimere antallet af borgere i den åbne stofscene på Vesterbro. Det tiltag som kunne have en reel indflydelse på at nedbringe antallet af kaotiske misbrugere (og slå ud på tryghedsindikatoren) vil være etableringen af et stofindtagelsesrum på Vesterbro (og de øvrige bydele). Etableringen forudsætter dog både ny lovgivning og finansiering.

Brobyggerne

Se ovenfor under hjemløshed

Samarbejde med behandlingspsykiatrien

Socialforvaltningen samarbejder med behandlingspsykiatrien om at udbygge samarbejdet mellem psykiatri og misbrugsbehandling også på gadeplan, hvor udsatte borgere med anden etnisk baggrund end dansk og dobbeltproblematikken misbrug og psykiske traumer kan afhjælpes.

Bolig – beskrivelse af udfordringerne

Socialministeriet har i 2010 udpeget 6 almene boligområder i Københavns Kommune, hvor der er en høj andel af beboere udenfor arbejdsmarkedet (også kaldet udsatte områder). For at bidrage til en mere blandet beboersammensætning, har Københavns Kommune i 2010 forlænget den hidtidige aftale med Boligselskabernes Landforenings 1. kreds om rammerne for udlejning af almene boliger tilrettet og fornyet for perioden 2011-14.

Det er i forbindelse med Boligpakke II fastslået, at fleksibel udlejning skal bruges til at imødegå, at boligområdernes boligsociale sammenhængskraft forværres yderligere, men at evalueringen samtidig skal have fokus på tilgængelighed og opfyldelse af borgernes boligsociale behov. Udlejningsaftalerne skal således modvirke, at der sker en ophobning af sociale problemer i bestemte boligområder, og at kommunen fortsat kan løse sine boligsociale forpligtelser, og samtidig sikre at boligerne generelt er tilgængelige for alle sociale grupper. Hovedudfordringen er dermed at afveje de forskellige hensyn overfor hinanden, så der samlet set opnås et tilfredsstillende resultat.

Ud fra en integrationsmæssig synsvinkel kan peges på følgende udfordringer:

1. Socialministeriet offentliggør hvert år en liste over boligområder af en vis størrelse med en høj andel af beboere uden for arbejdsmarkedet. Pr. 1. oktober 2010 var der 6 boligområder i København på listen⁴. Hvis ledigheden stiger kan det føre til, at antallet af udsatte boligområder stiger og/eller at andelen af beboere udenfor arbejdsmarkedet i de 6 områder øges.
2. København har herudover en række andre små og store boligafdelinger, hvor mere end 40 % af beboerne er udenfor arbejdsstyrken - de såkaldte 40 plus afdelinger. Evalueringen af de fleksible udlejningsaftaler i 2010 viste, at antallet af afdelinger og boliger i 40 plus afdelinger⁵ var reduceret fra 60 afdelinger med ca. 6.500 boliger ved udgangen af 2006 til 35 afdelinger med ca. 3.100 boliger ultimo 2009 primært som følge af den gunstige beskæftigelsessituation, som prægede størstedelen af perioden. Hvis ledigheden stiger kan billedet imidlertid hurtigt vende igen, så der kommer nye højrisikoafdelinger og beboersammensætningen i områderne bliver mere skæv.

⁴ Antallet af udsatte boligområder er uændret i forhold til Ministeriets udmelding i januar 2010. Imidlertid er Aldersrogade/Vognvænget ikke længere udpeget, mens området Gadelandet/Husumgård er udpeget i stedet.

⁵ Defineret ud fra kommunale data

3. For at modvirke social segregation er det fastlagt i BL-aftalen, at udsatte boligområder og afdelinger i kategorien 40 plus skal friholdes for boligsocial anvisning. Da kommunen fortsat skal kunne leve op til sine boligsociale forpligtelser, indgår det i aftalen, at den kommunale anvisning øges i andre boligafdelinger. Strategien kan føre til en ophobning af sociale problemer i de ”modtagende” afdelinger - at antallet af 40 plus afdelinger stiger.

- **Resultatmål vedr. bolig**

Andelen af overførselsindkomstmottagere i de udsatte boligområder og i 40 plus afdelingerne skal falde.

Der må ikke opstå nye udsatte boligområder, og antallet af 40 plus afdelinger må ikke stige.

Forbehold: Det gælder generelt for resultatmålene, at det er målsætninger, som Socialforvaltningen ikke kan nå alene. Socialforvaltningen tillægger det vægt, at der opnås succes på disse indsatsområder, men det forudsætter fortsatte aftaler med den almene boligsektor samt i høj grad indsats fra andre forvaltninger, f.eks. beskæftigelsesindsatsen.

- **Indikatorer for resultatmålene**

Socialministeriet offentliggør årligt en liste over udsatte områder.

Herudover laver de involverede forvaltninger en gang årligt nøgletal for områderne for at følge udviklingen i andel af personer udenfor arbejdsmarkedet og antallet af områder i kategorien 40 plus afdeling.

- **Succeskriterium for resultatmålet**

Andelen af beboere uden for arbejdsmarkedet i udsatte områder og 40 plus områder skal være faldende, hvilket det også har været i den tidligere aftaleperiode. Herudover må der ikke opstå nye udsatte områder, og antallet af 40 plus afdelinger må ikke stige.

- **Aktiviteter**

Fleksibel udlejning og ændret kommunal anvisning

Socialforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen er indenfor rammerne af denne rammeaftale i fællesskab i gang med at indgå individuelle aftaler med de almene boligorganisationer, som fastlægger bl.a. omfanget af fleksibel udlejning i forhold til andre udlejningstyper som venteliste og kommunal anvisning i aftaleperioden.

Den nye rammeaftale betyder, at kombineret udlejning er blevet nedlagt til fordel for den nye lovgivningsmulighed med 100 % fleksibel udlejning og udlejning efter annoncering. Begrundelsen var, at kombineret udlejning, hvor potentielle lejere skulle godkendes og kunne blive afvist, blev oplevet som en lukket ordning med en tung administration i forhold til fleksibel udlejning, som giver særlige grupper (personer med tilknytning til arbejdsmarkedet, studerende, alderspensionister og skilsmisseramte) fortrinset til en del af de ledige boliger.

Den nye aftale betyder at der fortsat ikke sker boligsocial anvisning i områder, hvor mere end 40 % af beboerne står uden for arbejdsmarkedet. Der anvendes 100 % fleksibel udlejning i de områder, som Socialministeriet har udpeget som havende en høj andel af beboere udenfor arbejdsmarkedet (også kaldet udsatte områder).

Socialforvaltningen har medvirket til evaluering af den hidtidige rammeaftale i 2010. Aftalen er nu fornyet med tilretninger, som skyldes de opsamlede erfaringer og nye muligheder i lovgivningen.

I den kommende aftale, vil der blive lavet årlige nøgletal på området og en samlet evaluering i slutningen af aftaleperioden

Andre indsatser som støtter op om politikens mål 5

I Integrationspolitikken nævnes en række indsatser eller ”veje til” opnåelse af politikens mål 5. Socialforvaltningen har flere indsatser, som støtter op om disse:

- *Styrket initiativer under Sikker By med henblik på at styrke københavnernes oplevelse af tryghed:* Socialforvaltningens indsatser Den Korte Snor, Boliger til unge i EXIT-programmet og SPP+ koordinator støtter op omkring dette.
- *Helhedsplaner og områdeløft i udsatte boligområder, hvor beboere og foreninger inddrages:* Socialudvalget er ikke sat på som medansvarlig for dette initiativ. Udvalget yder dog en stor del af kommunens samlede medfinansiering af helhedsplaner, der i vid udstrækning arbejder med brede forebyggende indsatser for børn og unge i boligområder med en flerhed af sociale problemer
- *Initiativer, der gør, at flere med arbejde flytter ind i udsatte boligområder (udlejningsaftalen):*
Rammeaftalen om udlejning af almene boliger i perioden 2011-2014 betyder, at alle boliger i udsatte områder (områder udpeget af Socialministeriet med en høj andel af beboere udenfor arbejdsmarkedet) vil blive udlejet efter fleksibel udlejning. Op til 50 % af de ledige boliger kan udlejes efter annoncering til lejere, som tilsvarende skal opfylde kravene

efter fleksibel udlejning. Dette betyder, at der i alle husstande, som tilflytter områderne vil være mindst en voksen som enten har tilknytning til arbejdsmarkedet, er studerende, alderspensionist eller ramt af skilsmisse/samlivsophævelse. I de øvrige boligafdelinger bliver indgået aftaler om en varierende grad af fleksibel udlejning, som afspejler den nuværende beboersammensætning. Det betyder, at der i områder med en høj andel af beboere uden for arbejdsmarkedet indgås aftale om en højere andel fleksible udlejning end i områder med en lav andel af beboere udenfor arbejdsmarkedet. Graden af fleksibel udlejning varierer fra 1/9 til 7/9 af de ledige boliger. Dette sker for at forhindre, at nye områder udvikler sig til udsatte områder eller 40 plus områder, ved at indflytning f.eks. via boligsocial anvisning afbalanceres.

Mål 7: Færre skal føle sig ekskluderet pga. fattigdom

Socialudvalgets handleplan indeholder et resultatmål, som støtter op omkring dette:

Fattigdom - beskrivelse af udfordringerne

Indvandrere og efterkommere er overrepræsenterede blandt de fattige i København⁶. Overrepræsentationen gælder for alle de tre fattigdomskategorier: Korttidsfattige, mellemlangtidsfattige og langtidsfattige⁷ (undersøgelsen er baseret på tal fra 2008).

Andelen af indvandrere og efterkommere, der lever i fattigdom, er steget fra 2005 til 2008 for alle tre fattigdomsgrupper. Risikoen for eksklusion pga. fattigdom er størst, når fattigdommen begynder at antage en kronisk tilstand. Det giver derfor mening at fokusere på kategorien af langtidsfattige.

Det er netop i gruppen af langtidsfattige, at andelen af indvandrere og efterkommere er over dobbelt så stor som andelen af langtidsfattige i kommunen generelt. Hvor indvandrere og efterkommere udgør 19,3 % af byens samlede voksne befolkning, udgør de 40,2 % af de langtidsfattige. I tal handler det om 5.961 indvandrere / efterkommere, der er langtidsfattige.

Oprindelse. 2008.

	Korttidsfattige	Mellemlangtids- fattige	Langtidsfattige og permanent fattige	Alle køben- havnere
	--- pct. ---			
Danskere	71,5	67,5	59,8	80,7
Indvandrere/	28,5	32,5	40,2	19,3

⁶ For definitionen af "fattig" se "Fattigdom i Københavns Kommune 2010 en status".

⁷ Kort tid: et år; mellemlang tid: 1-3 år; lang tid: 4 år og op

Efterkommere

I alt	100	100	100	100
Antal	35.831	20.206	14.830	400.860

Kilde: Socialforvaltningens publikation: "Fattigdom i Københavns Kommune 2010 – en status"

Spørgsmålet er, om der i gruppen af langtidsfattige kan identificeres nogle socioøkonomiske kendetegn for indvandrere / efterkommere. Det vil i så fald give nogle områder, hvorimod man kan rette aktiviteter.

I tabellen nedenfor er en sammenligning mellem den socioøkonomiske status for langtidsfattige københavnere, langtidsfattige indvandrere/efterkommere og københavnere generelt.

Et forhold springer særligt i øjnene: De langtidsfattige indvandrere / efterkommere har en meget høj procentdel: 46,5 % i kategorien "andre", der betyder, at det ikke er muligt med datamaterialet at afgøre, deres indkomstgrundlag. Tidligere undersøgelser indikerer dog, at det for en stor dels vedkommende handler om forsørgede ægtefæller.

Derudover gælder – som for de langtidsfattige københavnere generelt – at der er en stor del kontanthjælpsmodtagere og pensionister blandt de langtidsfattige med indvandrer / efterkommer baggrund. Blandt disse to grupper kan man frygte, at der er mange, som oplever sig ekskluderet pga. fattigdom. Måske problematikken er særlig stor blandt kontanthjælpsmodtagerne, som nødvendigvis har haft kortere tid og dermed mindre mulighed end folkepensionisterne for at etablere sig med bolig og netværk.

Socioøkonomisk status for langtidsfattige 2008.

	Langtidsfattige: Alle københavnere	Langtidsfattige: indvandrere / efterkommere	Alle køben- havnere
Arbejdsløse min. ½ år	1,5	1,6	1,1
Efterlønsmodtagere mv.	0,5	0,3	1,7
Folkepensionister	13,5	15,8	12,5
Førtidspensionister	1,6	2,0	4,4
Kontanthjælpsmodtagere	29,8	22,9	4,0
Sygedagpenge, orlov mv.	0,9	0,8	1,7
Lønmodt.- grundlæggende færdigheder	4,4	1,3	19,5
Lønmodt. - mellem færdigheder	1,5	0,4	13,1
Topledere og lønmodt. – høje færdigheder	1,5	0,5	15,6

Lønmodt. andre/uoplyst	- 6,7	3,9	14,9
Selvstændige	7,0	5,1	4,4
Andre	31,21	46,5	7,2
I alt	100,1	101,1	100,1
Antal	14.830	5.961	400.860

- **Resultatmål vedr. fattigdom**
Færre skal føle sig ekskluderet pga. fattigdom

- **Indikator for resultatmålet**
Antal langtidfattige borgere med etnisk minoritetsbaggrund

Succeskriterium for resultatmålet

Socialudvalget har et pejlemærke for arbejdet med fattigdom. Succeskriteriet for pejlemærket lyder – i forhold til langtidfattigdom – at der er 20 % færre langtidfattige københavnere ved målingen i 2013 end ved målingen i 2010. Hvis man overfører det brede succeskriterium, vil målet være 4.770 fattige indvandrere, efterkommere i 2013. Et fald på 1.192.

- **Aktiviteter, der understøtter resultatmålet**
Socialforvaltningen har begrænsede indsatsmuligheder i forhold til forsørgelsesgrundlaget og kan således ikke løfte målopfyldelsen alene.

Der hvor forvaltningens aktiviteter særligt kan have indflydelse er i forhold til fattigdommens betydning for borgeren herunder oplevelsen af eksklusion. I relation hertil har Socialforvaltningen en række aktiviteter. Af disse aktiviteter er det rimeligt at formode, at nedenstående har en særlig betydning i forhold til borgere med anden etnisk baggrund, fordi de er overrepræsenterede blandt de fattige.

Medicin og tandlægehjælp til fattige

Målet med indsatsen er, at der i tidsperioden frem til 2012 er en stigning i antallet af bevillinger efter aktivlovens § 82 til medicin og tandlægehjælp, hvor bevillingerne i 2009 udgør baseline. Desuden er målet, at der i tidsperioden frem til 2012 er stigning i udgiften til medicin og tandlægehjælp bevilliget efter aktivlovens § 82.

Ledsagerprojekt

Fortsættelse af ledsageprojekt i regi af SOF men lokaliseret i BIFs Center for Afklaring og Beskæftigelse. Ledsageprojektet støtter med misbrugsbehandling op om langtidsledige

kontanthjælpsmodtagere, så de øger deres chance for at komme i arbejde.

Hævet vejledende rådighedsbeløb

Hævet vejledende rådighedsbeløb for enlige kontanthjælpsmodtagere. Københavns Kommune hæver beløbet, så det tangerer Aalborgs rådighedsbeløb, der er landets højeste. Københavns Kommunes vejledende rådighedsbeløb for enlige kontanthjælpsmodtagere over 25 år er i dag på 3.360 kr. Dette beløb hæves til 4.073 kr., svarende til en stigning på 5,87 %.

Andre indsatser som støtter op om politikens mål 7

I Integrationspolitikken nævnes en række indsatser eller ”veje til” opnåelse af politikens mål 7. Socialforvaltningen har flere indsatser, som støtter op om disse:

- *Koordineret indsats for fattige og socialt udsatte familier:* Socialforvaltningens indsats Ny Start er en indsats rettet mod 25 kriminalitetsramte familier, og tilbyder familierne en helhedsorienteret, individuel indsats, der inkluderer en social indsats og en målrettet indsats ift. forældrenes beskæftigelsessituation og børnenes skole- og fritidstilbud. I forbindelse med indsatsen samarbejdes med Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen samt Børne- og Ungeforvaltningen
- *Fremskudt og koordineret indsats over for langtidsfattige med anden etnisk baggrund:* Socialforvaltningen har sammen med Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen en række koordinerede aktiviteter målrettet kontanthjælpsmodtagere. Da der er en overrepræsentation af borgere med anden etnisk baggrund blandt kontanthjælpsmodtagere og langtidsfattige, er aktiviteterne særligt - om end implicit - til gavn for denne målgruppe. Aktiviteterne er centreret omkring en fælles BIF-SOF strategi.

Strategien skal sikre at den sociale indsats og beskæftigelsesindsatsen over for de fælles borgere udmøntes ud fra et helhedsprincip således, at rådgivning, sociale tilbud, behandling m.m. og den beskæftigelsesfremmende indsats kan understøtte hinanden. Formålet med indsatsen er, at den mest ressourcestærke del af den fælles målgruppe kan få en form for tilknytning til arbejdsmarkedet, mens den mindre ressourcestærke del kan få afklaret behov for sociale ydelser og støtte.

Det overordnede mål er, at ledige borgere med personlige og/eller sociale problemstillinger fastholdes i en gunstig og

holdbar kurs mod selvforsørgelse eller afklaring af arbejdsevne.

En af handleplanene under strategien omhandler et koordineret og prioriteret samarbejde mellem BIF og SOF, hvor følgende tiltag er implementeret:

- BIF-SOF specialenheden
- En hotline i BIF call-centret til SOF's medarbejdere i forhold til de fælles borgere.
- En entydig indgang i SOF til en funktion, der kan henvise til relevant sagsbehandler team/sagsbehandler
- En "grøn linie" for særlige udsatte målgrupper, som indebærer at borgere med særlige behov ikke kommer til at vente unødigt længe på adgang til sagsbehandler.
- Et advissystem, hvor BIF giver besked til SOF, hvis ydelsen til en borger stoppes.
- *Identifikation af fattigdomsrelaterede barrierer for inklusion:* Socialforvaltningen har ikke umiddelbart nogle initiativer af denne karakter.